

11.4.2016

OM 9/021/2016

Jakelussa mainituille

EDUSTAJAN NIMEÄMINEN TOIMIKUNTAAN

Oikeusministeriö on asettamassa toimikunnan tuomioistuinviraston perustamisen valmistelua varten.

Oikeusministeriö pyytää jakelussa mainittuja nimeämään ehdokkaansa toimikunnan jäseneksi. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n mukaisesti valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Pykälän mukaan viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita toimieliimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden. Tasa-arvolain asettamien vaatimusten täyttämiseksi jakelussa mainittuja pyydetään näin menettelemään.

Ehdotus toimikunnan jäseneksi pyydetään toimittamaan viimeistään 27.4.2016 sähköpostitse oikeusministeriön osoitteeseen oikeusministerio@om.fi. Nimeämiskirjettä ei tarvitse erikseen lähettää postitse.

Lisätietoja asiasta antavat apulaisosastopäällikkö, hallitusneuvos Heikki Liljeroos, puhelinnumero 029 51 50428 ja hallitusneuvos Anne Hallavainio, puhelinnumero 029 51 50458
sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@om.fi

Kansliapäällikkö

Asko Välimaa

Ylijohtaja

Kari Kiesiläinen

\\ohna01\Data\OM92xx\OHO\Tuomioistuinyksikkö\Taru
Alanaatu\Jäsentennimeämiskirje.docx

Käyntiosoite
Kasarmikatu 25
HELSINKI

Postiosoite
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
02951 6001

Faksi
09 1606 7730

Sähköpostiosoite
oikeusministerio@om.fi

Liite Luonnos asettamispäätökseksi

Jakelu Korkein oikeus
Korkein hallinto-oikeus
Hovioikeudet
Hallinto-oikeudet
Markkinaoikeus
Työtuomioistuin
Vakuutusosasto
Käräjäoikeudet
Valtiovarainministeriö
Suomen Tuomariliitto ry
OHK ry
JHL ry

TUOMIOISTUINVIRASTON PERUSTAMISTA VALMISTELEVA TOIMIKUNTA

Asettaminen	Oikeusministeriö on tänään päättänyt asettaa toimikunnan tuomioistuinviraston perustamisen valmistelua varten.
Toimikausi	16.5.2016 – 28.2.2017
Tausta	<p>Oikeusministeriön 1.6.2012 asettaman neuvottelukunnan valmistelemaan oikeudenhoidon uudistamisohjelmaan vuosille 2013 - 2025 on kirjattu yhtenä oikeushallinnon rakenteita koskevana ehdotuksena tuomioistuinviraston perustaminen. Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa tuomioistuinten riippumattomuutta ja tuomioistuinhallinnon toimivuutta.</p> <p>Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan hallitus uudistaa keskushallinnon virastorakennetta yhteisten rakenteellisten kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Valtiovarainministeriön tammikuussa 2015 julkaisemassa keskushallinnon virastorakenneselvityksessä ”Yhteisillä periaatteilla kohti tulevaisuuden virastorakennetta” (VM:n julkaisuja 3/2015) on muun ohella ehdotettu, että tuomioistuinten sisäistä hallintoa, kehittämistä ja ohjaamista varten perustetaan erillinen tuomioistuinvirasto. Virasto toimisi keskusvirastona, jonka toimiala kattaisi kaikki tuomioistuimet.</p> <p>Osana oikeudenhoidon uudistamisohjelman toteuttamista käynnisti 30.4.2014 hankkeen, jonka ensimmäisessä vaiheessa oikeusministeriö asetti kaksi selvitysmiestä laatimaan arviomuistion tuomioistuinten keskushallinnon uudistamisesta perustamalla tuomioistuinvirasto. Selvitysmiesten arviomuistio julkaistiin tammikuussa 2015 (OM selvityksiä ja ohjeita 2/2015). Arviomuistion mukaan viraston perustamisen tavoitteena olisi tuomioistuinten keskushallinnon järjestäminen tavalla, joka korostaisi tuomioistuinten riippumatonta asemaa, edistäisi tuomioistuinten hallinto-tehtävien tehokasta ja tuloksellista hoitamista sekä vahvistaisi näin tuomioistuinten lainkäyttötoiminnan korkeaa laatua ja oikeusvarmuutta.</p> <p>Edellä mainitut lähtökohdat huomioon ottaen oikeusministeriö asettaa toimikunnan valmistelemaan tuomioistuinviraston perustamista.</p>

Toimikunnan tehtävät

Toimikunnan tulee laatia hallituksen esityksen muotoon laadittava ehdotus tuomioistuinviraston perustamisesta helmikuun 2017 loppuun mennessä. Työn tavoitteena tulee olla hallituksen esityksen antaminen vuoden 2017 jälkipuoliskolla siten, että virasto voitaisiin perustaa vuoden 2018 aikana. Ehdotus valmistellaan siten, että tuomioistuinvirasto perustetaan oikeusministeriön hallinnonalalle.

Toimikunnan ehdotus on laadittava siten, että oikeusministeriön, tuomioistuinviraston ja yksittäisten tuomioistuinten välisestä työnjaosta tulee selkeä ja tarkoituksenmukainen ja sekä tuomioistuinlaitoksen keskushallinto- tehtävien että yksittäisten tuomioistuinten hallintotehtävien hoitaminen järjestetään taloudellisella ja tuloksellisella tavalla.

Toimikunnan ehdotuksessa on otettava huomioon, että oikeusministeriö vastaa jatkossakin valtioneuvostotason tehtävistä kuten lainvalmistelusta, valtioneuvoston tai tasavallan presidentin ratkaistavaksi kuuluvien asioiden valmistelusta, tuomioistuinlaitosta koskevista strategisista linjauksista sekä tärkeimmistä EU - ja kansainvälisen yhteistyön asioista. Oikeusministeriö vastaa myös kehys- ja talousarviovalmistelusta ja käy tulosneuvottelun tuomioistuinviraston kanssa. Tuomioistuinviraston tehtävänä olisi kohdentaa tuomioistuimille osoitetut henkilöstö- ja muut voimavarat. Näin ollen se kävisi tulosneuvottelut yksittäisten tuomioistuinten kanssa.

Toimikunnan on koottava ehdotukseensa tuomioistuinviraston hoidettavaksi esitettävät tehtävät sekä esitettävä perusteltu arvio niiden asianmukaiseen hoitamiseen tarvittavan henkilökunnan määrästä ja palkkakustannuksista. Ehdotettavia malleja voi olla useampia kuin yksi. Lähtökohtaisesti oikeusministeriössä tällä hetkellä hoidettavat operatiiviset keskushallintotehtävät siirtyisivät ministeriöstä tuomioistuinvirastoon. Ehdotusta laadittaessa on erityisesti otettava kantaa oikeushallinto-osaston kansainvälisen oikeudenhoidon yksikölle tällä hetkellä kuuluvien tehtävien järjestämiseen sekä virkaehtosopimusasioiden hoitamiseen. Jotta virasto pitkällä aikavälillä voisi saada aikaan enemmän säästöjä kuin lisäkustannuksia, myös tuomioistuimissa tällä hetkellä hoidettavia hallinnollisia tehtäviä on keskittettävä tuomioistuinvirastoon. Erityisesti tuomioistuinten talous- ja henkilöstöhallintotehtävien osalta ehdotuksessa tulee ottaa huomioon Kieku -hankkeen asettamat vaatimukset tehtävien keskittämisestä.

Toimikunnan ehdotuksessa on otettava huomioon, että perustettava tuomioistuinvirasto tulee palvelemaan koko tuomioistuinlaitosta.

Tuomioistuinvirasto ei voisi puuttua tuomioistuinten lainkäyttötoimintaan. Sen yhtenä tehtävänä tulee kuitenkin olla tuomioistuinten toiminnan laadullisen kehittämisen tukeminen ja koordinointi. Toimikunnan on harkittava myös lainkäyttöhenkilöstön toimintaa koskevan valvontaelimen, kuten ammattieettisen lautakunnan, perustamista viraston yhteyteen.

Oikeudenhoidon uudistamisohjelmaan kirjatun mukaisesti viraston hallinto on järjestettävä siten, että sen hallituksessa on vahva tuomioistuinedustus ja virastossa on ammattimainen johto ja osaava henkilöstö. Toimikunnan ehdotukseen tulee sisältyä sanotut lähtökohdat huomioon ottava esitys tuomioistuinviraston hallintorakenteesta, johtamisesta, ylimmän johdon nimittämisestä sekä henkilöstöstä. Esitettäviä malleja voi olla useampia kuin yksi.

Toimikunta voi myös esittää näkemyksensä seikoista, jotka on syytä ottaa huomioon tuomioistuinviraston sijaintipaikkakunnasta päätettäessä.

Toimikunnan tulee niin ikään selvittää oikeusministeriössä tuomioistuinlaitoksen strategisen suunnittelun ja tuomioistuinviraston tulosohjauksen edellyttämät henkilöresurssit ja niiden organisointi osaksi oikeusministeriötä. Toimikunnan tulee selvittää sekä oikeusministeriöstä virastoon siirrettävien, tuomioistuinten toimintaa palvelevien operatiivisten keskushallintotehtävien että tuomioistuimista virastolle siirrettävien tehtävien kustannus- ja henkilöstövaikutukset. Tuomarivalintalautakunnan ja hallituksen esityksessä HE 7/2016 vp. ehdotetun tuomarinkoulutuslautakunnan organisoiminen osaksi tuomioistuinvirastoa on niin ikään selvitettävä.

Arvioitaessa uuden viraston tehtäviä, hallintorakennetta ja voimavaroja tulee ottaa huomioon vastaavat järjestelyt muissa maissa sekä tuomioistuinten keskushallintoa koskevat kansainväliset suositukset. Lisäksi tulee ottaa huomioon hallinnonalan rakenne, laajuus, erityispiirteet sekä eri tuomioistuinsektoreiden henkilöstörakenne ja tehtävät. Tässä tarkoituksessa toimikunnan tulee tarkastella oikeusministeriön hallinnonalalla toimivien muiden keskusvirastojen tehtäviä ja resursseja suhteessa tuomioistuin kenttään.

Virastorakenteen suunnittelun tulee tapahtua yhteistyössä keskus- ja aluehallinnon uudishankkeista vastaavan valtiovarainministeriön kanssa ja virastorakenteen kehittämisessä tulee tukeutua Kehu - ja Virsu - hankkeissa omaksuttuihin kehittämisperiaatteisiin.

Toimikunnan on työnsä aikana kuultava ainakin Valtakunnansyyttäjänvirastoa, Valtakunnanvoudinvirastoa, Suomen Asianajajaliittoa, Oikeusrekisterikeskusta, Valtiontalouden tarkastusvirastoa sekä Valtiokonttoria. Toimikunta voi kuulla myös muita asiantuntijoita.

Organisointi

Toimikuntaan nimetään jäsenet seuraavista organisaatioista:

- korkeimman oikeuden edustaja ja varajäsen
- korkeimman hallinto-oikeuden edustaja ja varajäsen

- hovioikeuksien edustaja ja varajäsen
- hallinto-oikeuksien edustaja ja varajäsen
- erityistuomioistuinten edustaja ja varajäsen
- käräjäoikeuksien edustaja ja varajäsen
- Suomen Tuomariliiton edustaja ja varajäsen
- OHK ry:n edustaja ja varajäsen
- JHL:n edustaja ja varajäsen
- oikeusministeriön lainvalmisteluosaston julkisoikeuden yksikön edustaja ja varajäsen
- oikeusministeriön oikeushallinto-osaston tuomioistuinryhmän kaksi edustajaa ja varajäsenet
- valtiovarainministeriön edustaja

Toimikunnan puheenjohtajana toimii hovioikeuden presidentti Mikko Könkkölä ja varapuheenjohtajana XXXX.

Sihteereinä toimivat XXX ja XXX. Tarvittaessa toimikunta voi ottaa vielä yhden sivutoimisen sihteerin.

(Toimikunnan kokoonpanossa on pyritty ottamaan huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §:n (232/2005) vaatimus, jonka mukaan toimikunnassa tulee olla vähintään 40 prosenttia sekä naisia että miehiä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.)

Rahoitus

Toimikunnan jäsenet hoitavat tehtävänsä virkatyönä. Lähettävä virasto maksaa toimikuntaan kuuluvan virkamiehensä matkakulut. Matkoista aiheutuvat kulut otetaan huomioon kyseisen viraston tulosneuvotteluissa. Kokouksissa pyritään mahdollisuuksien mukaan käyttämään videoneuvottelua.